

Integraal veiligheidsplan 2023-2026 , 'Veiligheid in transitie'.

Inhoudsopgave

1. Inleiding
 - 1.1 Huidige veiligheidscontext
 - 1.2 Prioritering in het veiligheidsdomein
 - 1.3 Het IVP 2023-2026
 - 1.4 De samenwerking in Gooi- en Vecht
 - 1.5 Leeswijzer
2. Visie op veiligheid
3. Veiligheidsbeeld
 - 3.1 Prioriteiten Regionale Veiligheidsstrategie Midden Nederland 2023-2026
 - 3.2 Veiligheidsbeeld Gooi en Vechtstreek
 - 3.3 Veiligheidsbeeld Hilversum
 - 3.4 Analyse
 - 3.5 Conclusie
4. Prioriteiten
 - 4.1 Inleiding
 - 4.2 Georganiseerde ondermijnende criminaliteit (gezamenlijke prioriteit)
 - 4.3 Digitale criminaliteit (gezamenlijke prioriteit)
 - 4.4 Maatschappelijk (on)rust (basisteamprioriteit)
 - 4.5 Drugshandel op straat
 - 4.6 Communicatie en onze gezamenlijke boodschap
 - 4.7 Samenwerking op de andere onderwerpen in het district
5. Tot slot
 - 5.1 Sturing op het IVP
 - 5.2 Verantwoording
 - 5.3 Samenwerking met andere beleidsterreinen

Bijlage 1: 8 stappen in het proces naar het IVP 2023-2026

1. Inleiding

Het Integraal Veiligheidsplan (IVP) is een beleidsplan op hoofdlijnen waarin gemeente(n) en (veiligheids) partners hun prioriteiten op het gebied van veiligheid vaststellen en afspraken vastleggen voor de komende vier jaar, dit IVP is tevens een sturingsinstrument, waarin de gemeente samen met haar partners afspraken maakt over prioriteiten, capaciteit en middelen. De gemeente heeft de regie over het lokale integrale veiligheidsbeleid. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) beschrijft de regierol van de gemeenten als volgt¹: *“het zodanig sturen, interveniëren en in stand houden van allerlei randvoorwaarden dat de diverse betrokken partijen op het terrein van veiligheid op een effectieve manier blijven samenwerken en met elkaar een aanvaardbaar niveau van veiligheid en leefbaarheid weten te behouden.”*

Naast de regierol heeft de burgemeester een wettelijke taak op het gebied van openbare orde en veiligheid. De expliciete wettelijke grondslag voor de taak van de burgemeester ten aanzien van de openbare orde is neergelegd in artikel 172 Gemeentewet. Hieruit vloeit voort dat de burgemeester verplicht is om zorg te dragen voor de handhaving van de openbare orde en bevoegd is om met behulp van de politie, overtredingen van wettelijke voorschriften ter zake van de openbare orde te beletten of te beëindigen. De gemeenteraad stelt elke vier jaar doelen en prioriteiten vast die de gemeente op het terrein van veiligheid nastreeft door handhaving van de openbare orde en hulpverlening door politie (Politiewet art 38b).

1.1 Huidige veiligheidscontext

Veiligheidsproblematiek wordt steeds meer gemeentegrens-overstijgend:

- De zichtbare criminaliteit (woninginbraken, straatroven, vernielingen en fietsendiefstallen) maakt gedeeltelijk plaats voor de onzichtbare criminaliteit (georganiseerde ondermijnende criminaliteit en digitale criminaliteit).
- Mensen met meervoudige problematiek (zorg, inkomen, veiligheid) worden niet effectief bereikt. Dit maakt het moeilijker om de goede hulp te bieden en leidt tot relatief meer overlast.
- De coronapandemie verscherpte de tegenstellingen in de huidige samenleving die tot uiting komen in maatschappelijke onrust in de vorm van polarisatie en demonstraties. Met het afnemende vertrouwen in de overheid, neemt de bereidwilligheid om te ageren tegen overheidsbeleid toe en daarmee de demonstraties.
- De politiecapaciteit in het bijzonder staat onder druk. Onder andere doordat de politie capaciteit levert aan de bewaking en beveiliging voor strafzaken waar aanklagers, rechters, getuigen of advocaten worden bedreigd. Ook de vergrijzing speelt hier een rol bij het corps.
- Domein overstijgende problematiek: door zowel corona als de vluchtelingencrisis (Oorlog Oekraïne) is samenwerking tussen politie, OM, veiligheidsregio en gemeente absoluut noodzakelijk. Afstemming over handhaving, communicatie en ondersteuning is dagelijkse praktijk vanwege de omvang, complexiteit en urgentie. Het waarborgen van de veiligheid is met deze crises een grotere uitdaging geworden en legt een groot beslag op de beschikbare capaciteit van veiligheidsregio, politie en gemeente, waarbij ook het vertrouwen in de overheid een rol speelt.
- Ook de demografie verandert: Nederland krijgt een dubbele vergrijzing: zowel de inwoners als de professionals worden gemiddeld ouder. Bij zowel het OM, politie, als gemeente en andere diensten is sprake van schaarste in capaciteit. Dit zet druk op de inzetbaarheid en daarmee het bereiken van de doelen die we stellen in het IVP. Dit betekent dat we sneller een beroep moeten doen op regionale capaciteit en bewustere keuzes maken in de toedeling daarvan.

Kortom: bovenstaande trends en problematiek zorgen ervoor dat we elkaar in Gooi en Vechtstreek hard nodig hebben. Door samen op te trekken binnen een gedragen multidisciplinaire aanpak, kan relatief meer resultaat worden behaald, met een veilige(re) gemeente als belangrijkste doel.

¹ Bron: Vng.nl

1.2 Prioritering in het veiligheidsdomein

Omdat criminaliteit zich niet aan gemeentegrenzen houdt, is het een noodzaak om krachten te bundelen om het waterbedeffect tussen de Gooise gemeenten te voorkomen (en op te trekken als één overheid). Bij gelijke prioriteiten wordt gezamenlijk opgetrokken opdat de schaarse politiecapaciteit ook effectief en efficiënt ingezet kan worden in Gooi en Vechtstreek breed. Dat betekent dat er gekozen wordt voor het aanpakken van de veiligheidsprioriteiten in het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 om daarmee ook te kiezen om een aantal aandachtsgebieden niet meer te doen of in reactie. Belangrijk is dat we lokaal de prioriteiten opgehaald hebben en vaststellen, zodat we effectief op regioniveau kunnen samenwerken. Zo werken we samen aan onze gezamenlijke opgaven met als hoofddoel dat Hilversum veilig blijft in een veilig district. In Hilversum richten we ons op de prioriteiten die voor ons van belang zijn en werken we samen in de regio waar dat nodig is. We kiezen voor:

- georganiseerde ondermijnende criminaliteit (districtsniveau);
- digitale veiligheid (districtsniveau);
- maatschappelijke (on)rust (basisteamniveau); en
- drugshandel op straat (lokaal niveau).

Binnen alle prioriteiten maken we (onzichtbare) criminaliteit zichtbaar door in te zetten op het vergroten van de aangifte- en meldingsbereidheid onder inwoners (ook wel maatschappelijke weerbaarheid genoemd) en de integrale opvolging daarvan. Daarnaast is in elk aandachtspunt ook nadrukkelijk aandacht voor het beperken van jonge aanwas, zodat de kweekvijver van de criminele netwerken uitdunt. Het thema jeugd is niet als apart speerpunt opgenomen, maar maakt integraal onderdeel uit van de speerpunten in het IVP, zowel preventief als repressief, specifiek bij de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit, digitale veiligheid en drugshandel op straat waar jongeren vaak worden gebruikt of worden ingezet door criminelen. In het coalitieakkoord en in de begroting zijn middelen opgenomen voor de extra inzet op Veiligheid. De middelen zijn vertaald naar formatie (2,5 fte). We erkennen de verschuiving van de problematiek in het veiligheidsdomein. We willen zaken meer zichtbaar maken (van onzichtbaar naar zichtbaar) en middelen inzetten op deze speerpunten. Ook dit zal effect hebben op de inzet van de politie. Na vaststelling van het IVP, volgt een separaat voorstel met concrete vertaling om middelen zo efficiënt mogelijk te benutten.

Samenhang prioriteiten in relatie tot de verschillende werkeenheden binnen het veiligheidsdomein

Door aansluiting bij inhoudelijke prioriteiten die op andere niveaus reeds zijn geprioriteerd, hebben gestelde ambities een nóg grotere kans van slagen. Het verlicht tevens ook de druk op de basisteam- en districtscapaciteit, omdat er een gezamenlijke focus is. We onderscheiden de volgende niveaus:

- **Nationaal:** Landelijk is de veiligheidsagenda (LVA) leidend. In afstemming met de regioburgemeesters van de verschillende Eenheden maakt het Ministerie van Justitie en Veiligheid prestatieafspraken met de Nationale Politie en het Landelijk Parket van het OM op de thema's uit het LVA. Op de landelijke veiligheidsagenda staan: georganiseerde ondermijnende criminaliteit, digitale criminaliteit/ cybercrime, maatschappelijke onrust en mensenhandel.
- **Eenheid Midden Nederland** (provincie Utrecht, Flevoland en Gooi en Vechtstreek): De landelijke afspraken op bovengenoemde thema's bieden de context voor de eenheid Midden-Nederland. Hierbij kunnen andere of aanvullende afspraken worden gemaakt over thema's die specifiek zijn voor de eenheid. Dit betreft de Regionale Veiligheidsstrategie (RVS) die voor dezelfde periode geldt als het IVP. De RVS 2023-2026 wordt voorgelegd aan gemeenteraden.
- **District Gooi en Vechtstreek:** Op districtsniveau maken de burgemeesters van de zes Gooise gemeenten, de districtschef (politie) en de gebiedsofficier van justitie (OM) afspraken om samen te werken op de belangrijkste veiligheidsthema's.
- **Basisteamdriehoeken** (Gooi Noord en Gooi Zuid): Er zijn twee basisteams; Gooi Noord (Gooise Meren, Blaricum en Laren en Huizen) en Gooi Zuid (Wijdemeremeren en Hilversum). Waar kan, werken de basisteams samen binnen het district, met de districtsrecherche Gooi en Vechtstreek. De basisteamdriehoek is het driehoeksoverleg tussen de burgemeesters, de gebiedsofficier van justitie (OM) en de teamchef(s) van de

politie. Hier worden besluiten genomen over de inzet van de politie op de prioriteiten van het (lokaal) veiligheidsbeleid dat invloed heeft op de inzet van politie ook bij de andere gemeente(n).

- **Lokale prioritering:** Met samenwerking blijft het lokale gezag en de lokale verantwoordelijkheid onveranderd. Lokaal zijn de prioriteiten opgehaald uit cijfers, veiligheidsmonitoren, de evaluatie van het IVP “Samen aan de slag voor een veilig Hilversum” 2018-2021, het coalitieprogramma “Hilversum Koesteren 2022-2026”, gesprekken met onze maatschappelijke en (veiligheids-)partners (5 juli 2022), inwoners en raadsleden via een beeldvormende sessie met de raad (14 sept 2022)². De gemeenteraad beslist over de lokale prioriteiten voor de komende vier jaar.

1.3 Het IVP 2023-2026

Om te voorkomen dat gemeente-overstijgende problematiek zich verplaatst binnen het district Gooi en Vechtstreek werken we samen. Onze problematiek komt voor een groot deel overeen, dus met één gedragen aanpak kunnen we een Gooise drempel opwerpen tegen onveiligheid. Mede gelet op de capaciteit van de politie en andere (veiligheids)partners die onder druk staat, is het van belang om samen te werken en het IVP in te zetten als sturingsinstrument.

Ons hoofddoel is een veilige gemeente. Het uitgangspunt is en blijft: de aanpak van de lokale veiligheidsproblematiek, waarbij we intensiever gebruik maken van de aanwezige kennis, kunde en capaciteit binnen Gooi en Vechtstreek. Belangrijk is dat we lokaal de prioriteiten vaststellen, zodat we effectief op regioniveau kunnen samenwerken. Zo werken we samen aan onze gezamenlijke opgaven met als hoofddoel dat Hilversum veilig blijft in een veilig district. We zetten het IVP mede in als sturingsinstrument: we kiezen samen om de schaarste in de politiecapaciteit goed te kunnen verdelen. Dat betekent keuzes maken vóór (lokale) prioriteiten en daarmee ook keuzes om bepaalde aandachtsgebieden niet (meer) te doen.

Uitgangspunten voor het IVP:

- Dit IVP gebruiken we als sturingsinstrument op capaciteit: we kiezen samen om de politiecapaciteit in Gooi en Vechtstreek goed te kunnen verdelen. Dat betekent keuzes maken vóór prioriteiten en daarmee ook keuzes om minder aandacht te besteden aan bepaalde aandachtsgebieden binnen het IVP.³ We zetten politie capaciteit in op de genoemde prioriteiten die benoemd zijn in dit IVP.
- We zoeken actief verbinding met andere beleidsterreinen (PGA lab, zorg, jeugd, onderwijs, verkeer, economie, ruimte).
- Tweejaarlijks informeren wij de raad over de stand van zaken van het uitvoeringsprogramma. Gedurende de uitvoeringsperiode monitoren wij dit gezamenlijk met onze samenwerkingspartners en waar nodig sturen we bij.
- We gaan op een andere manier verantwoorden: dat betekent dat we niet alleen verantwoorden aan de hand van cijfers van politie en andere betrokken partners (kwantitatieve ontwikkelingen), maar ook naar vorm, soort en context van de ontwikkelingen (kwalitatieve ontwikkelingen). Dit helpt meer inzicht te krijgen en te geven in deze complexe praktijk⁴.

1.4 De samenwerking in Gooi en Vechtstreek

Dit zijn de uitgangspunten voor onze samenwerking om de gezamenlijke ambitie(s) te behalen:

- We werken samen op veiligheidsthema's die ons verbinden. We bundelen krachten door intensiever kennis en expertise uit te wisselen om verplaatsing van een probleem binnen of tussen de gemeenten (waterbedeffect) voorkomen of beperken.

² Zie bijlage 1

³ Binnen andere beleid en uitvoeringsprogramma's wordt blijvend aandacht besteed aan opgaven zoals dat de afgelopen jaren ook al het geval was. De samenwerking tussen openbare orde en veiligheid en de andere thema's als zorg voor personen met onbegrepen gedrag en verkeersveiligheid blijft. Waarbij zowel vanuit de repressieve als de preventieve kant vanuit de verschillende domeinen op ambtelijk niveau intensief wordt samengewerkt.

⁴ Zie voor onderbouwing p 10: punt 3: Veiligheid is meer dan alleen (geregistreerde) criminaliteitscijfers

- Bij alle soorten onveiligheid is het belangrijk om zorg te hebben voor de jonge slachtoffers en hun leefgebied (met name scholen). Jeugd en jongeren vormen een vaste doelgroep in het IVP.
- We werken datagedreven, waardoor we een goede informatiepositie hebben en breed zicht hebben op de thematiek. We verantwoorden breder dan alleen op cijfers; we zetten in het bereiken van een maatschappelijk effect.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de visie op veiligheid weergegeven. Aan de hand van de visie wordt het veiligheidsbeeld (de huidige situatie) van Gooi en Vechtstreek en Hilversum in hoofdstuk 3 toegelicht en onderbouwd. Dit is uiteengezet met kwantitatieve en kwalitatieve gegevens uit politiecijfers, de monitoren, de inventarisatie van de veiligheidstrends en de evaluatie van het IVP over 2018-2021. Op basis hiervan zijn er vier prioriteiten opgesteld, waarvan we er twee districtelijk opgepakt worden (georganiseerde ondermijnende criminaliteit en digitale veiligheid), een op basisteamniveau (maatschappelijke (on)rust) en een op lokaal niveau (drugshandel op straat). De prioriteiten worden verder toegelicht in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 wordt de sturing verder uitgewerkt, de verantwoording en hoe er samengewerkt wordt met andere beleidsterreinen. De bijlage geeft in acht stappen het proces weer om tot dit IVP 2023-2026 te komen.

2. Visie op veiligheid

Hieronder wordt de visie op veiligheid weergegeven gebaseerd op de lokale en districtelijke veiligheidsbeelden, deze analyse wordt in hoofdstuk 3 uiteengezet. De prioriteiten in het IVP geven uiting en dragen bij aan deze visie en zijn in hoofdstuk 4 verder uitgewerkt.

De gezamenlijke visie op veiligheid:

Omdat criminaliteit zich niet aan gemeentegrenzen houdt, is het een noodzaak om krachten te bundelen om het waterbedeffect tussen de Gooise gemeenten te voorkomen (optrekken als één overheid).

In gezamenlijkheid komen we tot prioritering en keuzes, opdat we de schaarse politiecapaciteit effectief en efficiënt kunnen inzetten.

We maken (onzichtbare) criminaliteit zichtbaar door in te zetten op het vergroten van de aangifte- en meldingsbereidheid onder inwoners (maatschappelijke weerbaarheid) en de integrale opvolging daarvan.

Dit betekent dat:

Samenwerken essentieel is voor de inzet van (schaarse) politiecapaciteit, zodat we niet een veelheid aan (versnipperde) prioriteiten hebben, maar samen kiezen.

Samenwerken essentieel is om barrières op te werpen, zodat criminelen hun misdrijven niet kunnen en willen plegen in Gooi en Vechtstreek. En daarmee samenwerken essentieel is om het waterbedeffect tussen de Gooise gemeenten te voorkomen.

Het betekent ook dat:

Soorten criminaliteit minder of niet zichtbaar zijn in cijfers en we deze vormen zichtbaarder willen maken.

Voor jeugd en jongeren (potentiële jonge aanwas), inwoners, partners en raadsleden. We in willen zetten op aangifte- en meldingsbereidheid en we dienen in te zetten op het terugwinnen van het publiek vertrouwen door als één overheid (gemeenten, politie en OM) samen te werken.

3. Veiligheidsbeeld

In de Regionale Veiligheidsstrategie (3.1) worden de prioriteiten vastgelegd op Midden Nederland niveau. Het veiligheidsbeeld geeft inzicht in wat er nu (2021 en de eerste maanden van 2022) speelt binnen het district Gooi en Vechtstreek (3.2) en in Hilversum specifiek (3.3). Deze analyse (3.4) is gedaan aan de hand van beschikbare (politie)cijfers, Meld Misdaad Anoniem, de Veiligheidsmonitor en de Hilversum monitor. De conclusie (3.5) geeft de opmaat naar de prioriteiten voor het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 die in het volgende hoofdstuk (4) aan de orde zullen komen.

3.1 Prioriteiten Regionale Veiligheidsstrategie Midden Nederland 2023-2026

Voor de periode 2023-2026 kiezen de leden van het Regionaal Veiligheidscollege voor drie gezamenlijke regionale prioriteiten:

1. Georganiseerde ondermijnende (drugs)criminaliteit inclusief mensenhandel
2. Digitale veiligheid en cybercriminaliteit
3. Maatschappelijke onrust

Binnen deze prioriteiten wordt gefocust op:

- Jongeren en jongvolwassenen, zowel preventief als repressief
- Informatiepositie en informatiedeling. Weten wat er speelt en het monitoren van ontwikkelingen
- Nieuwe coalities, zoals samenwerking met publieke en private partners. Bijvoorbeeld via het Platform Veilig Ondernemen (PVO-MNL), waarmee we de publiek-private samenwerking ondersteunen tussen brancheorganisaties, ondernemers(verenigingen), gemeenten, politie en het Openbaar Ministerie voor het verbeteren van de ondernemersveiligheid.

3.2 Veiligheidsbeeld Gooi en Vechtstreek

In dit beeld worden de veiligheidscijfers gepresenteerd over Gooi en Vechtstreek. Hiervoor wordt onderstaande tabel gebruikt, maar ook de criminaliteitsontwikkeling (bijlage 1) en de cijfers per gemeente 2021.

Geregistreerde criminaliteit: In 2021 scoort district Gooi en Vechtstreek over het algemeen gelijk of beter dan Midden-Nederland. Uitzondering hierop is het aantal registraties van fraude. Fraude met betaalproducten wordt in 2021 vaak geregistreerd in met name Hilversum en Wijdemeren.

Gooi en Vechtstreek	2018	2019	2020	2021
woninginbraken	720	632	490	429
geweld: totaal	895	910	961	796
VVC				
autokraak	895	1118	885	732
brom-,snor-,fietsdiefstal	1000	1089	910	796
winkeldiefstal	422	518	360	280
vernielingen	1186	1206	1190	955
zakkenrollen	83	77	55	44
overlast drugs,drank	350	439	411	443
drugshandel,-vervaardiging,-bezit	116	67	63	64
cybercrime	25	90	189	236
fraude: totaal fraude	933	1132	1808	1737
fraude: online handel	516	673	777	639
meldingen jeugdoverlast	1330	1607	2487	2186
meldingen verwarde personen	1090	1449	1774	2142

Wat verder opvalt:

- In Hilversum zijn er relatief de meeste misdrijven geregistreerd, waaronder dus fraude.
- Opvallend is in Hilversum het lage aandeel geregistreerde misdrijven cybercrime, dat in Gooise Meren relatief hoog is. Ook de het aantal incidenten van jongerenoverlast (8-23 jarigen) is in Gooise Meren relatief hoog geweest in 2021.

De criminaliteitsontwikkeling pakt minder gunstig uit: er is een duidelijke invloed van de coronajaren 2020 en 2021 terug te zien in de criminaliteitscijfers. Door coronamaatregelen was een sterke criminaliteitsdaling zichtbaar van voornamelijk woninginbraken, autokraken, vernielingen (traditionele criminaliteit). Een stijging was te zien bij vormen van digitale criminaliteit als cybercrime en fraude. Ook jongerenoverlast steeg in 2020. In 2019 was er sprake van een criminaliteitsstijging (ten opzichte van 2018) die groter was dan in Midden-Nederland. Midden-Nederland geeft 2018-2021 een forse criminaliteitsdaling weer (-10%), waar Gooi en Vechtstreek met een daling (-7%) minder gunstig is.

In de eerste maanden van 2022 vallen een aantal zaken op in Gooi en Vechtstreek:

- In het district Midden Nederland is een stijging van de totaal geregistreerde criminaliteit. De totale groei in Gooi en Vechtstreek is lager. In Hilversum en Laren is wel sprake van een toename⁵.
- De woninginbraken stegen weer en in Gooi en Vechtstreek duidelijk harder dan in Midden-Nederland. Behalve in Hilversum en Laren zien we dit terug in alle gemeenten.
- Hilversum en Laren kennen een toename van het aantal autokraken.
- Opmerkelijk is de stijging van drugsmisdrijven (handel, vervaardiging en bezit) in Hilversum, Huizen en Wijdmeren.
- De tijdens corona snel opgekomen digitale misdrijven (cybercrime, fraude en online handel) lijken in 2022 minder vaak te worden geregistreerd.
- Overlastregistratie waarbij verwarde personen zijn betrokken nemen ook in 2022 verder toe in Gooi en Vechtstreek met sterke verschillen tussen de gemeenten.

Meld Misdaad Anoniem: Het aantal anonieme misdaadmelding per 10.000 inwoners in Gooi en Vechtstreek duidelijk lager is dan gemiddeld in Midden-Nederland, behalve in Hilversum. Dit betekent ofwel er is minder misdaad zichtbaar voor burgers en dus minder te melden, of de bereidheid om te melden is minder dan gemiddeld, waar ook een combinatie te maken is. De meldingen die zijn gedaan gaan vaker over ondermijnende criminaliteit. In Gooi en Vechtstreek is dat driekwart, in Midden-Nederland 62%. De meeste meldingen gaan over drugscriminaliteit. In Gooi en Vechtstreek gaat het meer over softdrugs. Tot slot is het aandeel meldingen over mensenhandel hoog in Gooi en Vechtstreek. Vrijwel volledig komen deze meldingen uit Hilversum en leert een verder uitsplitsing dat het gaat om meldingen over illegale prostitutie, waar veel aandacht voor is.

Veiligheidsmonitor: Hoewel de gemeente Huizen in 2021 niet heeft deelgenomen aan de landelijke Veiligheidsmonitor⁶, blijft het de moeite waard te kijken hoe Gooi en Vechtstreek zich verhoudt tot Midden-Nederland waar het gaat over veiligheidsservaringen van inwoners.

Een aantal bevindingen:

- Inwoners van Gooi en Vechtstreek scoren doorgaans gunstiger bij ervaren veiligheidsaspecten dan gemiddeld. De ervaring van Hilversumse inwoners is op veel terreinen minder gunstig.

	Rapportcijfer veiligheid in de buurt
Blaricum*	7,9
Gooise Meren*	7,7
Hilversum*	7,5
Huizen**	8,0
Laren*	7,8
Wijdmeren*	7,7

⁵ Zie tabel p8 met politiecijfers over het eerste half jaar 2022 voor Hilversum

⁶ De Veiligheidsmonitor 2021 is een landelijke monitor die tweejaarlijks wordt uitgevoerd. In veel gemeenten wordt de veiligheidsmonitor gebruikt, hierdoor wordt vergelijking met gemiddelden in Nederland vergemakkelijkt.

- In Laren en Blaricum zijn meer inwoners slachtoffer geweest van online criminaliteit dan van traditionele criminaliteit. In Hilversum is dat vrijwel gelijk, ondanks het lage aantal geregistreerde cybercrime.
- In Hilversum is het aandeel bewoners dat drugsgebruik en -handel ervaart, relatief hoog.

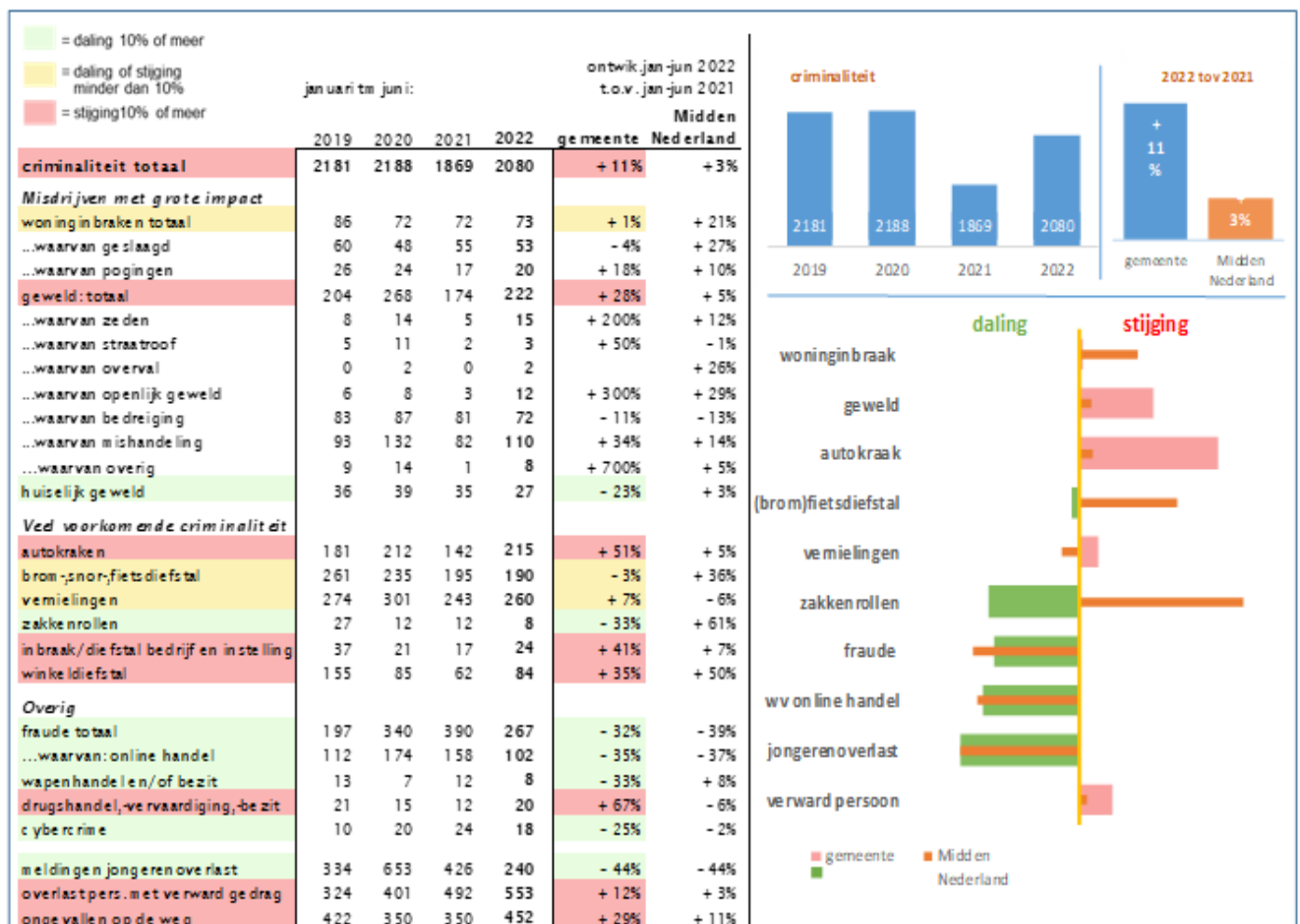
3.3 Veiligheidsbeeld Hilversum

Onderstaande tabel zijn halfjaarcijfers (januari-juni 2022) van de politie Midden-Nederland die voor elke gemeente wordt gegenereerd. Het zijn de geregistreerde criminaliteitscijfers waar we de objectieve veiligheid mee meten. Voor het kopje veiligheidsgevoel en overlast zijn de veiligheidsmonitor en de Hilversum Monitor gebruikt.

- Opvallende dalers in Hilversum zijn meldingen van jongerenoverlast (-44%, van 426 naar 240), fraude (-32%), wapenhandel en/of -bezit (-33%) en zakkenrollen (-33%).
- Opvallende stijger is autokraken (+51%, van 142 naar 215). Dat geldt ook voor de toename van inbraak/diefstal in bedrijf en instelling (+41%), ongevallen op de weg (+29%) en drugshandel, -vervaardiging of -bezit (+67%). De registraties van overlast personen met onbegrepen gedrag stegen met +12% naar het hoogste niveau sinds 2019.

Ondanks dat de geregistreerde criminaliteit is gestegen in de eerste zes maanden van 2022 ten opzichte van 2021 (corona), zien we een daling van bijna 5% ten opzichte van dezelfde periode in 2019 (voor corona). De kanttekening hierbij is dat de geregistreerde traditionele criminaliteit al jaren daalt⁷: bij bepaalde soorten delicten doen mensen sneller aangifte dan voor andere soorten (vanwege verzekeringsgeld bijvoorbeeld). Ondernijming, maar ook digitale criminaliteit worden minder snel gemeld bij de politie en daarmee ook lastiger te vatten in de cijfers.

⁷ Zie bijlage 1.

Veiligheidsgevoel en overlast

Het veiligheidsgevoel steeg de afgelopen jaren. Zowel het door de inwoners gegeven rapportcijfer voor veiligheid (van 7,3 in 2017 naar 7,5 in 2021), als het positieve veiligheidsgevoel (van 86% in 2017⁸ naar 87% in 2021). Bijna negen op de tien inwoners van Hilversum voelt zich meestal of altijd veilig in de eigen buurt (87%). Ondanks dat de overlastmeldingen (bij de politie) flink gestegen zijn de afgelopen tijd, heeft dit dus niet geresulteerd in een verhoging van onveiligheidsgevoelens. Een reden van de toename van meldingen zou gelegen kunnen zijn in het feit, dat de afgelopen jaren actief ingezet is op het doen van een melding bij de politie.

3.4 Analyse

Op basis van bovenstaande zien we dat in Hilversum de geregistreerde criminaliteit nu stijgt⁹ en het veiligheidsgevoel ook. De overlast is, zeker ook onder druk door maatschappelijke ontwikkelingen als corona, toegenomen.

Hogere aangifte- en meldingsbereidheid in Hilversum

Meld Misdad Anoniem en meldingen bij de gemeente maken geen onderdeel uit van de geregistreerde criminaliteitscijfers (van de politie). Echter, de gemeente heeft meer aandacht geschonken aan ondermijnende criminaliteit, waardoor onze inwoners weten waar ze wat moeten melden, dit heeft

⁸ Monitor Hilversum 2021, peiling december 2021- februari 2022, IO research, p 79 De Hilversum Monitor 2021 (3.118 respondenten) wordt jaarlijks gehouden onder de Hilversummers. De landelijke veiligheidsmonitor (2021) had in Hilversum 1.599 respondenten en is dus een tweejaarlijkse monitor.

⁹ Met inachtneming van coronamaatregelen en de verschuiving van de traditionele naar de onzichtbare criminaliteit, zie inventarisatie veiligheidstrends in Bijlage 2

geresulteerd in een hoog aandeel in de meldingen bij meld Misdaad Anoniem. De Hilversum Monitor (2021) geeft aan dat de aangiftebereidheid door inwoners voor verbetering vatbaar is. De aangiftebereidheid bedraagt bij vrijwel alle door burgers ondervonden delicten minder dan 50%.

Veiligheid is meer dan alleen (geregistreerde) criminaliteitscijfers

Belangrijk is dat de geregistreerde criminaliteitscijfers niet het volledige beeld schetsen. Het combineren van openbare data van partners, het duiden van de cijfers zijn belangrijk om het totale plaatje te kunnen zien. Bijvoorbeeld als er in een pand tijdens een integrale controle drugs en wapens aangetroffen worden, is dat niet direct herleidbaar in de politiecijfers. We maken de onzichtbare criminaliteit zoals georganiseerde ondermijnende criminaliteit (waaronder mensenhandel) en digitale veiligheid wel zichtbaarder door breder gebruik te maken van cijfers en het verhaal erachter.

Drugshandel op straat niet in politiecijfers maar komt vooral uit andere informatie

Uit de regionale gezondheidsmonitor van 2020 (GGD GV) bleek dat 19% van de jongeren aangeeft dat er drugs wordt gedeald op school (Gooi en Vechtstreek breed). Daarnaast geeft 20% van de Hilversummers in de veiligheidsmonitor aan dat drugshandel voorkomt, waarbij het Centrum en Oost negatief opvallen, zowel in de overlast van drugshandel als in overlast van drugsgebruik¹⁰. Het zijn subjectieve cijfers die niet uit de politiecijfers naar voren komen. Naast de Veiligheidsmonitor en de Hilversum Monitor komen deze zorgen ook in gesprekken met onze maatschappelijke partners en raadsleden steeds naar voren.

Zet in op zichtbaarheid, bewustwording en handelingsperspectief bij digitale criminaliteit

De afhankelijkheid en de risico's van de digitalisering neemt toe, waardoor ook de digitale criminaliteit steeds verder toeneemt. Uit schaamte of onwetendheid doen slachtoffers geen aangifte, terwijl zij wel emotionele, psychische of financiële problemen ondervinden als gevolg van het delict¹¹. Ook bij bedrijven ligt de aangiftebereidheid laag: schaamte, imago schade, onwetendheid en onkunde¹² liggen hieraan ten grondslag. Deze vorm van criminaliteit verandert daarnaast razendsnel¹³ en ook Hilversummers geven aan meer last te hebben van online criminaliteit¹⁴.

Voorkom jonge aanwas

Ondanks dat Gooi en Vechtstreek minder jongeren in de potentiële leeftijdscategorie kent dan Midden-Nederland, is de jonge aanwas wel waar onze inwoners last van hebben en onze partners zich zorgen over maken. De aantrekkingskracht van geld en de normalisering van drugs maakt dat jongeren, zeker ook in het Gooi, af dreigen te glijden. Niet alleen de beïnvloedbare jongeren worden geworven om de HIC-feiten te plegen om ze te testen. Ook de theoretisch geschoolde jongeren worden ingezet voor de coördinatie in de netwerken. Met de inzet om de jonge aanwas te voorkomen, wordt invloed uitgeoefend op de omvang van de criminaliteit.

Demonstraties (voornamelijk op het Media Park) vergen veel capaciteit

Al langere tijd is er een toenemende bereidheid om te ageren tegen overheidsbeleid. Met het afnemende vertrouwen in de overheid, nemen de demonstraties op en rondom het Media Park toe. Als mediahart van Nederland en de bron van het nieuws, wordt Hilversum vaak geconfronteerd met al dan niet aangemelde demonstraties. Hilversum hecht veel waarde aan het recht op demonstratie. Echter, het private terrein kent een open karakter dat veel vergt in de beveiliging. Deze demonstraties trekken een zware wissel op de capaciteit van gemeente, politie en partners.

¹⁰ Hoe veilig is Hilversum? Veiligheidsmonitor 2021 (IO research), onderdeel van de landelijke veiligheidsmonitor 2021 (CBS), p27

¹¹ Veiligheidsmonitor 2021

¹² Regionaal cyberbeeld Midden-Nederland 1ste half jaar 2021

¹³ Regionaal cyberbeeld Midden-Nederland 1ste half jaar 2021

¹⁴ Hoe veilig is Hilversum? Veiligheidsmonitor 2021 (IO research), onderdeel van de landelijke veiligheidsmonitor 2021 (CBS), p37

Overlastmeldingen onttrekken veel oneigenlijke politiecapaciteit

Een deel van onze (kwetsbare) inwoners veroorzaken overlast. Het aantal overlastmeldingen van personen met verward/onbegrepen gedrag blijft stijgen. 20% van de inwoners geven aan overlast te ondervinden van personen met verward gedrag¹⁵. Een kleine categorie zorgt voor veel overlastmeldingen. Op overlastmeldingen dient de politie te acteren en is hiermee onnodig veel tijd en capaciteit kwijt. Door **vroegtijdig** in te zetten op risicocasusïstiek, kunnen we overlastmeldingen en verzwaring van de problematiek en **escalatie voorkomen**. Politiecapaciteit kan hierdoor ook anders worden ingezet. De instrumenten die vroegtijdig invloed kunnen uitoefenen om escalatie zoveel mogelijk te voorkomen, liggen in het sociaal domein en worden ook daar belegd.

3.5 Conclusie

Ondanks dat de geregistreerde criminaliteit is gestegen in de eerste zes maanden van 2022 ten opzichte van 2021 (coronajaar), zien we nog altijd een daling van bijna 5% ten opzichte van dezelfde periode in 2019 (voor corona). Daarbij zien we dat de geregistreerde traditionele criminaliteit al jaren daalt¹⁶. Ondermijning, maar ook digitale criminaliteit worden minder snel gemeld bij de politie en is daarmee ook lastiger te vatten in de cijfers. Hilversummers waarderen het veiligheidsgevoel met een 7,5. Uit cijfers van de veiligheidsmonitor 2021 komt veelal naar voren dat Hilversummers meer overlast ervaren dan gemiddeld in Nederland.

Op basis van bovenstaande cijfers en analyse, de veiligheidsmonitoren, de evaluatie van het IVP “Samen aan de slag voor een veilig Hilversum” 2018-2021, het coalitieprogramma “Hilversum Koesteren 2022-2026”, de ervaringen van onze maatschappelijke en (veiligheids-)partners en input van de raadsleden via een beeldvormende sessie hebben we de volgende veiligheidsprioriteiten voor de komende vier jaar geformuleerd.

1. Ondermijning
2. Digitale veiligheid
3. Maatschappelijke onrust
4. Drugshandel op straat

Binnen de gestelde prioriteiten gaat extra aandacht uit naar:

- inzet op jeugd en jongeren om te voorkomen dat ze afglijden in de criminaliteit en
- inzet op aangifte- en meldingsbereidheid om de onzichtbare criminaliteit zichtbaar te maken

¹⁵ Hoe veilig is Hilversum? Veiligheidsmonitor 2021 (IO research), onderdeel van de landelijke veiligheidsmonitor 2021 (CBS), p25

¹⁶ Zie bijlage 1.

4. Prioriteiten

4.1 Inleiding

De zes gemeenten hebben hun opgehaalde prioriteiten besproken. Afgesproken is dat we districtelijk inzetten op georganiseerde ondermijnende criminaliteit en digitale veiligheid. Op basisteam niveau werkt Hilversum samen met Wijdmeren op het thema Maatschappelijke onrust. Drugshandel op straat wordt lokaal opgepakt.

4.2 Georganiseerde ondermijnende criminaliteit (gezamenlijke prioriteit)

Bij georganiseerde en ondermijnende criminaliteit gaat het om crimineel handelen waarbij de grenzen tussen de bovenwereld en de onderwereld vervagen.

Waarom is dit een prioritair thema?

Ondermijnende criminaliteit is veelal “onzichtbaar” en sluipend. De aanpak van deze criminaliteit vergt een integrale samenwerking. De samenwerking heeft de laatste jaren veel naar boven gebracht aan informatie, structuren en beeld. Deze ontwikkeling moet de komende periode worden doorgezet om in gezamenlijkheid deze vorm van zware criminaliteit en geweld in te dammen en te verstoren.

De aanpak van de georganiseerde misdaad leidt onvermijdelijk tot een waterbedeffect. Districtelijke samenwerking is daarom noodzakelijk. De thema’s binnen de districtelijke samenwerking voor deze periode zijn: Kwetsbare gebieden (zoals vakantieparken en bedrijventerreinen) en gezamenlijk de bestuurlijke weerbaarheid vergroten. Daarnaast is er ruimte voor lokale thema’s.

a. Wat is er aan de hand?

- Georganiseerde criminaliteit probeert actief uit het zicht te blijven en bestuurlijk, ambtelijk en maatschappelijke informatiepositie is nog ontoereikend.
- Methodes van criminele “ondernemers” worden steeds verfijnder én gewelddadiger. Dit betekent dat het volgen van de innovatie bij de georganiseerde criminaliteit noodzakelijk is voor een effectievere aanpak.
- Vermenging van onder- en bovenwereld. Waarbij beïnvloeding van de overheid reëel is.
- Werving van jongeren bij scholen, verenigingen en in buurten en wijken.
- Mensen in de buurt van de georganiseerde misdaad hebben een hoge kans om uitgebuit te worden en later zelf anderen uit te buiten. Dit uit zich in gedwongen arbeid, prostitutie, criminele activiteiten.
- Er is een aantal criminele samenwerkingsverbanden en criminele families.
- Gemeenten kunnen hun bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid nog verder vergroten en gezamenlijk drempels opwerpen om deze vormen van aan de “voorzijde” al tegen te gaan.

b. Wat zijn de ambities?

- Vermenging onderwereld in de bovenwereld zoveel mogelijk verstoren en bestrijden / rol gemeenten aan de voorzijde van de keten-aanpak;
- Versterkte informatiepositie en betere en snellere uitwisseling van informatie
- Weerbaarheid van bestuurders en de gemeentelijke organisatie versterken door het ontwikkelen van een gezamenlijke basis: vaststellen van een gezamenlijk basisniveau waaruit spreekt dat we samenwerken als één overheid in Gooi en Vechtstreek
- Weerbaarheid van (kwetsbare) inwoners, jongeren en ondernemers in de wijken verstevigen.

c. Wat gaan we daarvoor doen?

- Voortgaan met en doorontwikkelen van de gezamenlijke aanpak die primair informatie gestuurd zal zijn e/o gericht op gebieden (gebiedsgebonden) bv hotspots e/o branches.
- *Bewustwording en weerbaarheid binnen gemeenten vergroten*, zowel bestuurlijk als maatschappelijk, door trainen van betrokken ambtenaren (handhaving, vergunningverlening, ruimtelijk en sociaal domein) op het herkennen en melden van signalen van ondermijnende criminaliteit. Speciale aandacht en

interventies gericht op jongeren en jonge aanwas in de drugscriminaliteit op basis van de reeds uitgevoerde onderzoeken in de verschillende gemeenten (de zogenaamde Straatwaarden-onderzoeken);

- *Informatiepositie doorontwikkelen*: inzicht in relevante cijfers, de duiding daarvan en het gebruik optimaliseren o.a. door lokale implementatie van het Privacyprotocol binnengemeentelijke gegevensdeling;
- *bestuurlijk instrumentarium en beleid districtelijk uniformeren en toepassen*: bijvoorbeeld toepassing BIBOB (zware bibob-toetsen beleggen bij een centrale functionaris), sluiting van publiek toegankelijke lokalen, vastgoed- en horecabeleid. (Gooise norm/Gooise drempel ontwikkelen)
- *Gezamenlijk optreden/zichtbare en eenduidige overheidshandhaving*: Integrale controles in risicosectoren met Bestuurlijk Interventie Team continueren en zo mogelijk intensiveren en d.m.v. regionale samenwerking van boa's/handhavers;
- *Voortzetting integrale samenwerking Districtelijk Team Ondermijning met RIEC, Politie en Openbaar Ministerie en anderen partners*.
- *Communicatie inzetten als interventie* zowel naar de samenleving (maatschappelijk bewustzijn vergroten) als in casuïstiek;

d. Wat hebben we daarvoor nodig?

- Voortzetting districtelijk structuur van DTO (districtelijk team ondermijning). Het DTO zorgt voor voortgang en weging van casussen en de thema's vastgoed en horeca.
En tevens voortzetting van DIS (districtelijke integrale stuurpleg), waar regionaal aan de doorontwikkeling van het programma Wie praat die gaat 3.0 wordt gewerkt en keuzes worden gemaakt in o.a. capaciteit en thema's.
- De huidige middelen en capaciteit worden via het coalitieprogramma versterkt en lijkt voldoende om de ambities die gesteld zijn te behalen.

4.3 Digitale veiligheid (gezamenlijke prioriteit)

Het dagelijkse leven is in toenemende mate afhankelijk geworden van digitale technologieën. De fysieke en online wereld raakt steeds meer met elkaar verweven. Cybercriminelen benutten deze risico's en kwetsbaarheden. Ook ordeverstoringen vinden vaker plaats in de digitale omgeving. Landelijk daalt de traditionele criminaliteit al jaren, terwijl de digitale criminaliteit toeneemt. Deze trend geldt ook voor ons district. De toename is mede vanwege de intrede van het coronavirus te verklaren. Door meer aanwezigheid thuis en toegenomen isolatie was de noodzaak om digitaal contact te leggen (en dus ook criminele of vijandige activiteiten te ondernemen) groter. Criminelen worden steeds innovatiever in het misleiden van hun slachtoffers. Deze slachtoffers vallen in verschillende doelgroepen.

- Jongeren: zijn een van de belangrijkste doelgroepen om digitale onveiligheid voor nu en de toekomst te kunnen verminderen. In 2021 was gemiddeld 1 op de 5 jongeren het slachtoffer van internetcriminelen, zij zijn daarmee vaker slachtoffer dan ouderen. Dit heeft onder andere te maken met de hoeveelheid tijd dat zij online actief zijn, de onwetendheid en onzorgvuldigheid. Bij de jongeren komt veel phishing, afpersing en sextortion (chantage met naaktbeelden) voor.
- Senioren: in onze regio wonen relatief veel senioren. Zij zijn dan ook de doelgroep die, wanneer zij online actief zijn, het meest kwetsbaar zijn voor digitale onveiligheid. Denk bij deze doelgroep bijvoorbeeld aan de fenomenen phishing (hengelen naar inloggegevens per mail), hulpvraagfraude (whatsappfraude of vriend in noodfraude) en spoofing (een crimineel neemt een andere identiteit aan zoals een bank of bekende)
- MKB: voor ondernemers staat er veel op het spel wanneer zij te maken krijgen met digitale criminelen. Vaak worden er namelijk enorme bedragen buit gemaakt. Ook komt het veel voor dat ondernemers meerdere malen te maken krijgen met digitale aanvallen omdat gegevens zoals wachtwoorden worden verkocht op het dark web. Uit onderzoek van het CBS blijkt dat ongeveer 60% van de bedrijven in Nederland te maken krijgt met cybercrime met een gemiddeld schadebedrag per bedrijf van € 340.500. Bij het MKB komt veel Ransomware (gijzelen en versleutelen van bestanden), Phishing en Ddos (enorme hoeveelheden data naar een site sturen waardoor deze overbelast en dus onbereikbaar wordt) voor.

a. Wat is er aan de hand?

- Online criminelen worden steeds slimmer en innoveren continue: daarom wordt het voor inwoners moeilijker om zichzelf constant te beschermen tegen online criminaliteit. De menselijke fout is een grote oorzaak van digitale onveiligheid. Bij inwoners verdwijnt daardoor het vertrouwen in de online leefwereld maar kunnen inwoners daarentegen ook niet zonder deze wereld. Door de digitalisering, het thuiswerken door corona en de afhankelijkheid van de online wereld bevinden we ons steeds meer op digitaal vlak. Hoe meer mensen online actief zijn, hoe meer kans op menselijke fouten, hoe meer kans voor criminelen om hun slag te slaan.
- Verminderde weerbaarheid: mensen zijn zich bewust van het op slot doen van hun voordeur als zij op pad gaan maar minder bewust van het op slot doen van de digitale voordeur. Het gevoel heerst dat het hen toch niet overkomt en het is vaak onzichtbare criminaliteit.
- Makkelijk en goed verdienmodel voor criminelen: vaak worden jonge daders gepakt die gewoonweg op een makkelijke manier veel geld willen verdienen. Met digitale veiligheid kan een enorme doelgroep bereikt worden met een simpele handeling. Tegenwoordig worden er door criminelen sites gebouwd die verkocht worden op het dark web, voor criminelen wordt het daardoor steeds makkelijker om in deze vorm van criminaliteit te stappen. De grens om cybercrime in te stappen wordt steeds lager en soms hebben jongeren niet eens door dat zij daadwerkelijk strafbaar bezig zijn.
- Lage pakkans: door steeds nieuwe technieken en slimmere criminelen is het voor de politie ook steeds lastiger om hier op te kunnen handhaven. Daarnaast kampt de politie nog altijd met een personeelstekort waardoor gecompliceerde digitale aangiftes niet kunnen worden opgepakt. Ook komt het regelmatig voor dat daders vanuit het buitenland een aanval plegen, dit maakt het voor de politie nog ingewikkelder om criminelen op te pakken.
- Vanuit 'veilige' omgeving: digitale delicten worden vaak vanuit een zolderkamer gepleegd. In een veilige omgeving is de drempel om crimineel actief te zijn veel lager dan wanneer er bijvoorbeeld een woninginbraak gepleegd wordt.
- Onzichtbaarheid problematiek: het is duidelijk dat online criminaliteit een groot en groeiend probleem is. De meldingsbereidheid bij digitale veiligheid ligt nog erg laag omdat mensen denken dat er toch niks mee gebeurt en het geen zin heeft om melding te maken. Hierdoor lopen de daadwerkelijke cijfers zelfs nog achter op de landelijke cijfers die wel beschikbaar zijn.

b. Wat zijn de ambities?

De groei van digitale onveiligheid heeft ervoor gezorgd dat deze vorm van criminaliteit de traditionele criminaliteit heeft ingehaald. Als gevolg daarvan worden inwoners angstig en wantrouwend om online actief te zijn, kan er veel emotionele schade ontstaan en worden er ook enorme financiële bedragen buit gemaakt door criminelen. Daarom moet de aanpak van digitale onveiligheid (criminaliteit en ordeverstoring) een prioriteit worden.

We werken naar een gestructureerde, preventieve aanpak zodat slachtofferschap wordt beperkt. Daarnaast bieden we oplossingen bij (potentiële) digitale ordeverstoringen en criminaliteit gericht op deze doelgroepen. Daarvoor is bij de diverse doelgroepen contact van belang en willen we met deze doelgroepen in contact blijven. Ons doel is dat de genoemde doelgroepen in de bestaande platformen (buurtpreventieverenigingen, onderwijs, ondernemersverenigingen, wabp) een plek hebben om informatie uit te wisselen met elkaar en de overheid (gemeente, politie, experts). Zo kunnen trends worden besproken en de daarbij horende preventieve maatregelen of respons worden benoemd en uitgevoerd. Door deze inzet willen we bewustwording vergroten en handelingsperspectief bieden bij de constant veranderende vormen van digitale criminaliteit. De aanpak van digitale onveiligheid en criminaliteit moet net zo normaal worden als de huidige aanpak van de traditionele criminaliteit.

c. Wat gaan we daarvoor doen?

In onderstaande tabel staat op hoofdlijnen beschreven welke activiteiten worden verricht. In het

uitvoeringsplan veiligheid en onderliggende plannen wordt de planning en inhoud concreter gemaakt op basis van beschikbare capaciteit, middelen en actuele ontwikkelingen.

Doelgroep	Type activiteiten	Toelichting
Inwoners	Communicatie-campagne	In samenwerking tussen politie en gemeenten een actieve communicatiecampagne opzetten via meerdere platforms over de gevaren en wijze van handelen bij digitale fraude en andere veelvoorkomende digitale criminaliteit. In het district wordt elke 6 weken vergaderd om de nieuwste trends te bespreken en hoe wij elkaar kunnen ondersteunen bij preventieve acties. Binnen Hilversum wordt nauw samengewerkt met de communicatie afdeling om, via social media, inwoners alert te maken op nieuwe vormen van digitale veiligheid
	Digitale wijkagent	De digitale wijkagent vormt namens de politie de spil in de ontwikkeling van expertise, geven van voorlichting en adviseren van gemeenten en andere overheden. Politie en gemeente zetten gezamenlijk in op het verder positioneren en ontwikkelen van deze functie en de rol die daarbij hoort in de samenleving. In samenwerking met gemeente Wijdmeren wordt elke 6 weken overlegd over lokale acties en de inzet van de digitale wijkagent in Gooi Zuid.
	Digitale weerbare wijk	Bij buurtpreventieverenigingen en andere vormen van lokale zelforganisatie (wijkcomités e.d.) zetten we in op kennisontwikkeling en weerbaarheid van inwoners tegen diverse vormen van digitale onveiligheid. Bij alle mogelijke verenigingen en organisaties wordt bekeken welke doelgroep hier naar toe komt en hoe hier bewustwording van digitale criminaliteit kan worden vergroot.
Jeugd	Weerbare jongeren	Met de diverse ontmoetingsplaatsen van jongeren (zoals onderwijs, verenigingen, jongerenwerk) en ouders bespreken de ontwikkelingen op het gebied van digitale veiligheid. Aan de hand van trends en mogelijke incidenten zetten we in op het voorkomen van cyberpesten, intimidatie en digitale criminaliteit. De jongeren worden op een actieve wijze benaderd door spelvormen en games. De bedoeling is om jongeren verantwoordelijkheid te geven en het gesprek met ouders, opa en oma of vrienden aan te laten gaan omdat zij de cyber 'experts' moeten zijn.
Senioren	Webinars, bijeenkomsten, trainingen en masterclasses	We organiseren in overleg met seniorenverenigingen bijeenkomsten over cybercrime. Daarnaast verwijzen we naar webinars, trainingen en masterclasses. In Hilversum is een relatief grote populatie ouderen. Niet alle ouderen zijn online actief maar degene die dat wel zijn, zijn direct een doelwit voor criminelen. Voor deze ouderen is het van belang om de basisprincipes van online veiligheid aan te leren en ook hen weerbaar te maken middels genoemde interventies.
Ondernemers	Regionale doe-bijeenkomst voor ondernemers	Ondernemers gaan met experts aan de slag met de kwetsbaarheden in hun bedrijfsvoering en systemen. Daarvoor werken we samen met de ondernemersvereniging in onze wijken en kernen. Ook voor ondernemers worden webinars en leerkringen breed gepromoot, daarbij wordt vaak gebruik gemaakt van slachtoffers die hun verhaal delen. Omdat financiële gevolgen groot kunnen zijn bij ondernemers is het van belang om hier de nadruk op te leggen door verhalen te delen, voorbeelden te tonen en daarbij aan te geven wat zij zelf kunnen doen.

4. Wat hebben we daarvoor nodig?

Om mee te kunnen bewegen met nieuwe vormen van digitale veiligheid is het nodig om constant te monitoren wat er speelt. In samenwerking met de politie en andere partners is het van belang om hier direct op in te kunnen spelen. Het is een voorwaarde dat alle betrokken partners en beleidsterreinen de urgentie van deze prioriteit inzien. Het is noodzakelijk om snel en accuraat in te kunnen grijpen bij digitale onveiligheid. Beleidsterreinen die hiervoor nodig zijn, zijn onderdelen waarbij contact met inwoners of ondernemers plaatsvindt. Denk daarbij aan sociaal domein, KCC, relatiemanagers en accountmanagers, maar ook aan ondermijning en security officers. Zij kunnen het gesprek met deze doelgroepen aangaan, hen tips geven, doorverwijzen en ophalen welke voor vorm van digitale onveiligheid op dat moment speelt. Het doel is om slachtofferschap te beperken door het bieden van handelingsperspectieven en het vergroten van bewustwording. Cijfers zijn nu nog niet specifiek beschikbaar voor Hilversum waardoor het moeilijk is om hier een getal aan te hangen, zeker gezien de opmars waar digitale criminaliteit in zit kan dit een zeer vertekend beeld vormen. Samen met de politie ontstaat er wel steeds meer een beeld waardoor we op termijn hier wel met cijfers zouden kunnen werken, voor nu is het vooral van belang om zoveel mogelijk goede interventies uit te voeren.

Om dit te bereiken moet ook bij de politie capaciteit worden vrijgemaakt om met dit probleem aan de slag te gaan. Niet alleen voor de opsporing van criminelen maar ook om preventief aan de slag te kunnen met de gemeente. Voor de opsporing zijn al diverse teams bezig die hierin gespecialiseerd zijn, het is echter ook van belang om criminaliteit te voorkomen door bijvoorbeeld de inzet van een extra digitale wijkagent, waarvoor de politie capaciteit heeft vrijgemaakt.

4.4 Maatschappelijke (on)rust (basisteamprioriteit)

Met de Covid-19-pandemie is de Nederlandse samenleving in woelig vaarwater gekomen. De samenleving vindt het steeds moeilijker om te gaan met de bedreigingen én beperkingen die deze pandemie, maar ook de klimaatcrisis, de wooncrisis, de vluchtelingencrisis brengen. De lontjes worden korter en het begrip neemt af voor mensen die anders denken en doen.

Aan de ene kant worden de handen weer ineen geslagen om de volgende golf besmettingen op te vangen en ons voor te bereiden op een eventueel volgende crisis. Aan de andere kant komen we in ons denken over de aanpak steeds meer tegenover elkaar te staan. Het maatschappelijke debat verscherpt, polarisatie (wij-zij denken) neemt toe.

Mensen die een sleutelrol spelen in veiligheid worden steeds vaker bedreigd. Politieagenten, bestuurders en deskundigen zoals bijvoorbeeld van het RIVM.

Demonstraties ontaarden meer dan eens in ongeregeligheden en/of geweld tegen de politie, waarbij het demonstratiedoel naar de achtergrond verdwijnt. Het zijn tekenen van maatschappelijke onrust. Terwijl datgene dat normaal gesproken een tegenwicht tegen onrust kan bieden - vertrouwen in kabinet en politiek – is geslonken¹⁷.

Wat is het?

Kritische geluiden zijn essentieel voor de democratie en de rechtsstaat en de ruimte voor het uiten van maatschappelijk ongenoegen en onrust staat dan ook niet ter discussie. Maatschappelijke onrust is te omschrijven als collectieve gedragingen in situaties die voortkomen uit maatschappelijk ongenoegen. Maatschappelijk ongenoegen is een gevoel van angst, onzekerheid, onvrede, of miskenning ten gevolge van ongrijpbare fenomenen, zoals globalisering, klimaatverandering, migratie en ongelijkheid. Er zijn verschillende vormen van maatschappelijke onrust, uiteenlopend van vreedzame en kleinschalige demonstraties tot radicale, strafbare en grootschalige acties. Maatschappelijke onrust wordt problematisch

¹⁷ Onrust begrijpen begint bij anders kijken, een veiligheidspsychologisch perspectief op maatschappelijke onrust, Marnix Eysink Smeets, p5

wanneer het escaleert en gepaard gaat met het plegen van strafbare feiten, ernstige grootschalige verstoringen van de openbare orde of het ondermijnen van de democratische rechtsorde¹⁸.

a. Wat is er aan de hand?

- De toename van demonstraties en het doelbewust verspreiden van desinformatie, gaat gepaard met een veranderend vertrouwen richting overheidsinstanties en de media. Het dalende maatschappelijke vertrouwen leidt steeds vaker tot intimidatie van en agressie tegen politici, bestuurders, medici, journalisten en anderen. Ook de aanwezigheid van militante groepen bij protesten valt op. Er is sprake van radicale geluiden op sociale media en bij fysieke demonstraties. Tijdens de coronacrisis is de drempel voor extremistisch gedrag verlaagd¹⁹. Daarbij lijkt de kans om voor het vertoonde gedrag ter verantwoording te worden geroepen, laag te zijn.
- De toename van schadelijk immoreel gedrag op het internet is ook een trigger voor maatschappelijke onrust. Specifieke eigenschappen van het internet, zoals het grote en snelle bereik van online berichten, de gevoelsmatige anonimiteit van mensen achter hun scherm, de onmiddellijkheid waarmee een video wereldwijd te zien is of het verdienmodel op basis van clicks en aandacht, kunnen schadelijk en immoreel gedrag in de hand werken. Dat vertaalt zich niet alleen in toenemende mate naar individueel slachtofferschap, maar bijvoorbeeld ook naar allerlei vormen van maatschappelijke onrust en polarisatie.
- Sociale media wordt ook gebruikt om gelijkgezinden te zoeken en om anderen te intimideren; zij vormen tevens een omgeving waar personen in aanraking komen met des- en misinformatie. Complottheorieën en andere onjuiste informatie dragen bij aan de verharding van de discussies, online maar ook bij fysieke confrontaties²⁰.
- In Hilversum is inmiddels veel ervaring opgedaan met verschillende vormen van demonstraties. De hoeveelheid demonstraties op eenzelfde locatie (zoals op het Media Park) legt een onevenredige druk op de schaarse capaciteit, maar ook op de overige gebruikers van die openbare ruimte. Bijvoorbeeld doordat de doorstroming van het verkeer in ernstige mate wordt belemmerd of dat de deelnemers aan de demonstratie voor ernstige wanordelijkheden zorgen. Het terugkerend spanningsveld in de samenleving, maar ook het open karakter van bijvoorbeeld het Media Park als privaat gebied maakt dat er een bovengemiddelde aanspraak op de beschikbare handhavingscapaciteit wordt gepleegd.
- Opvallend is dat demonstranten vaak niet uit Hilversum komen, maar het wel de Hilversummer is die woont in onze wijken waar ook een basis ligt voor een polariserende samenleving. De roep om veilige, sterke en weerbare wijken wordt al jaren onderkend. Internationaal wordt Nederland geprezen om de bekendheid van onze handhavende en zorgverlenende partners in de haarvaten van onze samenleving. Daar gebeurt het; in de wijken en buurten. Het is cruciaal dat we als overheid in verbinding blijven staan met onze inwoners. Echter met de schaarste in capaciteit zien we dat de overheid steeds minder vaak toekomt aan het daadwerkelijk in de haarvaten aanwezig te zijn. De overheid wordt ook in een steeds sneller tempo met allerlei crises geconfronteerd en er wordt verwacht dat er snel en adequaat wordt gehandeld. De schaarste op de arbeidsmarkt speelt in dat opzicht ook parten.

b. Wat zijn de ambities?

Binnen de reikwijdte van het IVP willen we een bijdrage leveren aan het verkleinen van de maatschappelijke onrust. We zetten in op het verkleinen van het onveiligheidsgevoel en vergroten van de veiligheidsbeleving. Wij maken inzichtelijk wat de effecten zijn voor individuen, groepen en gemeenschappen. Dit doen we in samenwerking met het Media Park en haar partners. Een belangrijk speerpunt is het verstevigen van de weerbaarheid van onze (kwetsbare) inwoners, jongeren en ondernemers in de wijken inclusief de aangifte- en meldingsbereidheid.

c. Wat gaan we daarvoor doen?

Onze opdracht is dus om ons als één overheid te blijven begeven in de haarvaten van de samenleving:

¹⁸ Bron: NCTV

¹⁹ Inventarisatie veiligheidstrends Midden Nederland 2022

²⁰ Inventarisatie veiligheidstrends Midden Nederland 2022

- De opgave van het omgaan met maatschappelijke onrust is niet nieuw, maar heeft de laatste jaren nadrukkelijk aan actualiteit en intensiteit gewonnen en is volop in ontwikkeling. Deze opgave vraagt om een effectieve samenhang tussen preventie, dialoog en handhaving²¹.
- Inzicht verkrijgen in het fenomeen in Gooi en Vechtstreek.
- Verstevigen van onze adequate informatiepositie om bij acties of demonstraties die uit de hand kunnen lopen in controle te kunnen blijven. Hierbij moeten we in steeds belangrijkere mate rekening houden met onze digitale haarvaten (op sociale media).
- Het Media Park is een gebied dat vaak gebruikt wordt voor demonstraties. Er worden al flink veiligheidsmaatregelen genomen om het zo veilig mogelijk te houden op het Media Park, echter is het een open gebied dat aantrekkelijk is vanwege de nieuwszenders en lastig te beveiligen. De risico's worden in kaart gebracht en in afstemming met de partners (Media Park, ministerie) zullen uitsluitel geven over oplossingsrichtingen.
- Organiseer veiligheid dichtbij de inwoner, zodat deze weet wanneer en waar gemeld moet worden. Hierdoor stijgt de aangifte- en meldingsbereidheid, wordt onzichtbare criminaliteit zichtbaar en kunnen de veiligheidspartners snel en integraal de onveilige situatie aanpakken. Door een snelle respons stijgt het maatschappelijk vertrouwen en de weerbaarheid.

d. Wat hebben we daarvoor nodig?

We kunnen het niet alleen en het is essentieel dan we in nauwe verbinding blijven staan met onze partners.

- Het veiligheidsconvenant Media Park actueel houden en blijvend met partners in overleg treden.
- Crisiskaarten op het gebied van potentiële scenario's zoals demonstraties en andere vormen van maatschappelijke onrust.
- Doorlopende evaluatie van voorgedane scenario's binnen de gemeente Hilversum. Dat kan zijn op het Media Park, maar ook in andere delen van de gemeente.
- Structurele politiecapaciteit als partner in de bestuursrechtelijke aanpak.
- Politiecapaciteit in de vorm van voldoende wijkagenten dichtbij in de wijk.
- Continue aansluiting van de wijkregisseurs in de netwerken.
- Beschikbaarheid van wijkcentra in alle wijken.
- Beschikbaarheid van gemotiveerde vrijwilligers die bereid zijn om in bestaande of in toekomstige situaties een rol te vervullen.

4.5 Drugshandel op straat

Drugsgebruik en drugshandel zijn een vorm van sociale overlast die in de Veiligheidsmonitor in de top 5 van overlastvormen staan. Deze vorm van overlast kan de onveiligheidsgevoelens van buurtbewoners versterken²². Uit de monitoren²³ blijkt dat inwoners waarnemen dat er gebruikt of gedeald wordt, maar dat inwoners minder vaak melding of aangifte bij de politie of via anonieme meldlijnen doen. Zij voelen zich in die zin geen slachtoffer. Hierdoor is de aard en omvang van de drugsproblematiek in de buurten en wijken op die manier nog niet in beeld. Drugsgebruik leidt tot gezondheidsproblemen, verslaving, criminaliteit, overlast en onveiligheidsgevoelens. Drugshandel is strafbaar én ook een maatschappelijk probleem. Een integrale aanpak hierin is van groot belang. Met de politie is derhalve afgesproken om politiecapaciteit stringent op dit thema en met name gericht op jongeren omdat zij niet bij coffeeshops terecht kunnen, in te zetten. (Inzet door politie geldt overigens voor alle geprioriteerde thema's).

Wat is het?

Vrijwel alle handelingen met betrekking tot drugs zijn volgens de Opiumwet verboden. Het gedoogbeleid maakt het onder bepaalde voorwaarden mogelijk om in coffeeshops softdrugs te kopen en te gebruiken. In de Opiumwet staan alle regels over drugs. Bij deze wet horen 2 lijsten²⁴:

²¹ Concept landelijke veiligheidsagenda 2023-2026

²² <https://hetccv.nl/onderwerpen/drugscriminaliteit/drugsfenomenen/drugshandel/drugsoverlast/>

²³ Veiligheidsmonitor (2021) en Hilversum monitor (2021)

²⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/drugs/wet-maakt-verschil-harddrugs-en-softdrugs>

1. Op lijst I van de Opiumwet staan de harddrugs. Deze zijn schadelijker voor de gezondheid dan softdrugs. Voorbeelden zijn heroïne, cocaïne, amfetamine, xtc en GHB.
2. Op lijst II staan de softdrugs. De risico's van deze drugs zijn minder groot dan bij de harddrugs op lijst I. Voorbeelden zijn cannabisproducten (hasj en wiet) en slaapmiddelen. Lachgas staat per 1 januari 2023 ook op deze lijst.

Het gebruik van 2 lijsten maakt het mogelijk verschillende regels te stellen voor soft- en harddrugs.

a. Wat is er aan de hand?

- De politiecijfers ten aanzien van drugshandel, -vervaardiging en -bezit zijn gedaald.
- De ervaren overlast lijkt uit de Veiligheidsmonitor 2021 te zijn afgenomen. Echter, de meldingen bij de gemeente (meld een vermoeden) zijn gestegen. En 1 op de 5 Hilversummers geeft aan dat drugs voorkomen²⁵. Er zijn locaties bekend waar gedeald wordt en in het centrum wordt veel overlast ervaren.
- Hilversum kent 8 coffeeshops en in 2022 is het keurmerk coffeeshops opnieuw bekrachtigd. Er zijn afspraken gemaakt over de samenwerking met partners, de wijze van voorlichting en verkoop en sanctiebeleid. Ook overlast verkoop aan minderjarigen vallen hieronder.
- Uit de regionale gezondheidsmonitor van 2020 (GGD GV) bleek dat in Gooi en Vechtstreek 19% van de jongeren aangeeft dat er drugs worden gedeald op school. Uit het onderzoek van GGD GV in 2021 bleek dat 20% van de Hilversumse jongeren in klas 4 ooit hasj of wiet hebben gebruikt en dat het middelengebruik toeneemt. Hierop zijn door de gemeente gesprekken met middelbare scholen en onze veiligheidspartners gevoerd. Als resultaat hiervan heeft Hilversum op 26 januari 2022 een intentieverklaring Jeugd en (drugs)criminaliteit getekend om samen de jonge aanwas van (drugs)criminaliteit een halt toe te roepen.
- Het gebruik van lachgas leidt tot gezondheidsrisico's, overlast in de wijken en gevaar bij deelname aan het verkeer.

b. Wat zijn de ambities?

Om overlast, gebruik en handel verder tegen te gaan, gaat de gemeente Hilversum met haar partners de aanpak tegen drugshandel verder ontwikkelen. Hiermee worden de effecten van de drugshandel tegengegaan.

c. Wat gaan we daarvoor doen?

- Wanneer het IVP is vastgesteld is drugshandel op straat een van de prioriteiten, ook voor de politite. De politie zal niet alleen preventief maar ook repressief optreden door middel van onder andere zichtbare surveillance in de risico gebieden.
De inzet op deze prioriteit wordt gemonitord in de reguliere overleggen en de driehoeksoverleggen met de regio burgemeester, OM en politie.
- Onderzoek om inzicht te verkrijgen in aard, omvang en meldingsbereidheid van de drugsproblematiek in buurten en wijken in Hilversum in afstemming met onze maatschappelijke en veiligheidspartners. De verslavingskant van drugsgebruik is vooral het aandachtsgebied van de GGD en bv. Jellinek. Hilversum maakt gebruik van hun expertise hierin. Vanuit de veiligheidsoptiek richten we ons meer op de overlast en de verstoring van de openbare orde, de criminele kant van het gebruik en de handel van drugs.
- Inzet op preventie: tegengaan normalisering en inzet op bewustwording en weerbaarheid bij
 - scholen (ouders, leraren en leerlingen)
 - in het uitgaansleven (ondernemers, horeca, beveiliging en (jonge) bezoekers),
 - in buurten en wijken (jongeren, bewoners en wijkprofessionals).
- Inzet op repressie: inzet op negatieve rolmodellen en gebieden/ locaties waar gedeald wordt in kaart brengen en hier beleid en een integrale aanpak voor ontwikkelen en op handhaven. (last onder dwangsom, communicatiecampagnes, sms bom, fysieke veranderingen in de omgeving, persoonsgerichte aanpak)

²⁵ Hoe veilig is Hilversum? Veiligheidsmonitor 2021 (IO research), onderdeel van de landelijke veiligheidsmonitor 2021 (CBS), p27

- Uitvoering geven aan de afspraken in het keurmerk coffeeshops.
- Integrale inzet van politie en gemeente om het in 2023 in te voeren verbod op lachgas te handhaven.

d. Wat hebben we daarvoor nodig?

In samenwerking met de verschillende partners wordt actief ingezet om inzicht te krijgen in de problematiek en worden acties ontwikkeld om de drugshandel op straat tegen te gaan. Zoals ook in het coalitieakkoord is weergegeven zal er nog meer geïnvesteerd worden in preventie, waarbij het zorg- en veiligheidsdomein constructief met elkaar zal samenwerken om de aanpak van de toenemende drugscriminaliteit onder met name jongeren. Daarvoor is het van belang te investeren en samen te werken met de 'oren en ogen in de wijken' zoals jongerenwerkers, buurtsportcoaches, jeugdboa's en reguliere boa's.

4.6 Communicatie en een gezamenlijke boodschap

Communicatie over onze inzet en maatregelen is belangrijk in het kader van het terugwinnen van het publiek vertrouwen. Voor een veilige stad hebben we de oren en de ogen van de inwoners nodig. Pas als zij vertrouwen hebben in de overheid, zullen ze bereid zijn melding te doen van vermoedens en misstanden. Het levert zo een bijdrage leveren aan het zichtbaar maken van onzichtbare criminaliteit en daarmee het slagen van de ambities van het IVP. Dat de zes gemeenten meer samenwerken op het gebied van veiligheid willen we ook laten zien en horen.

We hanteren een aantal uitgangspunten:

- wij communiceren transparant, helder, consistent, tijdig, herkenbaar en eenduidig;
- wij geven objectieve informatie over cijfers en gebeurtenissen;
- wij communiceren gebieds- en doel(groep)gericht richting de verschillende stakeholders;
- wij hebben gesprekken met bewoners en andere partners over veiligheid waarbij we helder zijn over verwachtingen;

Door transparant te communiceren en in de communicatie aandacht te geven aan het vergroten van het veiligheidsgevoel, gaat dit inwoners helpen zich meer bewust te zijn van hetgeen zij zelf kunnen doen om de veiligheid in de eigen omgeving te vergroten. Inwoners ervaren grip op veiligheid als zij handreikingen krijgen voor hun eigen handelen. Hiervoor moeten wij zorgen.

Strategie en boodschap

De ambities van het IVP vertalen we in communicatieboodschappen per onderwerp. Elke gemeente communiceert op lokaal niveau over de eigen prioriteiten. Over de gezamenlijke prioriteiten communiceren we niet alleen lokaal, maar ook gezamenlijk met een gelijklopende boodschap.

We benadrukken in de communicatie dat de gezamenlijke aanpak ervoor zorgt dat het voor criminelen 'niet loont' om bij een andere gemeente in de omgeving hun criminele activiteiten voort te zetten als het bij een gemeente niet lukt. Bij inwoners en ondernemers zetten we vooral in op wat zij zelf kunnen doen om de eigen veiligheid te vergroten (zoals aangifte en meldingsbereidheid), maar ook die van de omgeving. Dat zij bij een 'niet-pluis-gevoel' melding maken, zodat wij als één overheid kunnen ingrijpen. Door actief te communiceren over resultaten en (handhavings)acties laten we onze inzet en aanwezigheid zien. Dit heeft een afschrikkende werking en vergroot de meldingsbereidheid.

4.7 Samenwerking op andere onderwerpen in het district

Zoals in de inleiding verwoordt: in het district Gooi en Vechtstreek werken we samen op veiligheidsthema's die ons verbinden. We bundelen krachten door intensiever kennis en expertise uit te wisselen om verplaatsing van een probleem binnen of tussen de gemeenten (waterbedeffect) voorkomen of beperken. Dit zijn onderwerpen zoals een aanpak op woninginbraken, voor de jaarwisseling, inzet op radicalisering. Indien hier zich een probleem voordoet, wordt afstemming gezocht voor een aanpak.

Op fysieke veiligheid²⁶ maken we bijvoorbeeld afspraken binnen de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek over de bereikbaarheid voor hulpdiensten en aanrijtijden.

5. Tot slot

5.1 Sturing op het IVP

De burgemeester is wettelijk belast met de handhaving van de openbare orde en veiligheid en is het eerste aanspreekpunt en tevens bestuurlijk verantwoordelijk. De gemeente is de lokale regievoerder op het veiligheidsbeleid.). De aansturing van de politie door het bevoegd gezag is vastgelegd in de Politiewet 2012. Artikel 172 Gemeentewet geeft de burgemeester de verantwoordelijkheid voor handhaving van de openbare orde en het gezag over de politie. Om dit te kunnen waarborgen is het IVP nodig dat de kaders biedt waarmee de burgemeester vanuit zijn portefeuille vorm kan geven aan deze verantwoordelijkheid.

De onderwerpen die benoemd zijn in dit IVP raken ook andere portefeuilles binnen het college, waardoor veiligheid kan worden beschouwd als een collectieve verantwoordelijkheid. Denk daarbij aan de aanpak van drugs in het lokaal volksgezondheidsbeleid voor voorlichting op scholen of de aanpak van jeugdoverlast, waar ook de verbinding met onderwijs en het beleidsterrein jeugd nodig is. Ook zijn er raakvlakken met de inrichting en overzichtelijkheid van de openbare ruimte. Hoe dit afgestemd wordt, leest u in 5.3. De burgemeester kan zijn regierol niet vervullen zonder een door college en raad gedragen IVP.

De gemeenteraad stelt eens in de vier jaar het IVP en daarmee de prioriteiten vast. De raad heeft een controlerende taak. Het IVP 2023-2026 is het kader van het veiligheidsbeleid voor de komende vier jaar. De raad oefent hiermee direct en indirect invloed uit op beleidsplannen en de inzet van de politie. De gemeenteraad laat zich periodiek informeren over de veiligheidsontwikkelingen.

Strategisch overleg

- Op bestuurlijk niveau voert de burgemeester in het districtelijk veiligheidscollege (DVC) overleg met politie en het OM over de aan te pakken veiligheidsproblematiek en de voortgang van de aanpak op strategisch niveau met betrekking tot veiligheid. Dit overleg vindt vier maal per jaar plaats met de zes gemeenten van Gooi en Vechtstreek.
Een gezamenlijke prioritering maakt het voor de politie eenvoudiger een goede taakuitvoering te bewerkstelligen. Onderlinge afstemming en integrale samenwerking op gedeelde prioriteiten maakt dat we effectiever landelijke regionale, districtelijke (DVC) en lokale prioriteiten kunnen behalen.
- De beide basisteams (Gooi Noord en Zuid in Gooi en Vechtstreek) bedienen het gebied met zes gemeenten. Basisteam Gooi Zuid bestaat uit twee gemeenten (Wijdmeren en Hilversum) en de basisteamdriehoek kent twee burgemeesters, de basisteamchef Gooi Zuid (politie) en de gebiedsofficier van justitie (OM).
In de basisteamdriehoek wordt afgestemd wat de rol van de politie is als het gaat om de uitvoerende taken in het IVP 2023-2026 en welke capaciteit daaraan gekoppeld wordt. De basisteamdriehoek kan ingrijpen wanneer het draagvlak vermindert, afspraken niet worden nagekomen of een koerswijziging nodig is. De basisteamdriehoek komt vier keer per jaar bij elkaar.

²⁶ Fysieke veiligheid gaat over de mate waarin mensen beschermd zijn tegen ongevallen (in het verkeer of door de industrie) of natuurrampen. Daaronder vallen brandveiligheid, externe veiligheid (gevaarlijke stoffen vervoer en –opslag) en de voorbereiding op crisisbeheersing.

5.2 Verantwoording

Tweejaarlijks maken we een uitvoeringsprogramma waarin we de trends en cijfers monitoren. Hierin blikken we terug op de afgelopen periode en kijken we naar de trends om bij te sturen daar waar nodig inzake prioriteiten of focuspunten.

We maken gebruik van de methode Rijker²⁷ verantwoorden om inzichtelijk te maken wat we gedaan hebben. Dat betekent dat we niet alleen verantwoorden aan de hand van politiecijfers, de tweejaarlijkse veiligheidsmonitor, de jaarlijkse Hilversum Monitor (kwantitatieve ontwikkelingen op objectieve en subjectieve veiligheid), maar ook naar vorm, soort en context van de ontwikkelingen (kwalitatieve ontwikkelingen). Rijker verantwoorden helpt meer inzicht te krijgen en te geven in deze complexe praktijk²⁸, zoals die van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit en digitale criminaliteit/cybercrime. Het draait om 3 kernlijnen: mobiliseren, leren en realiseren:

1. Bewustwording bij partners die je nodig hebt om je ambities te bereiken
2. Het toetsen van de aannames en het doorgronden van de problematiek met het oog op “wat werkt”.
3. Het realiseren om de ambities te behalen: het effect van de inspanningen.

5.3 Samenwerking met andere beleidsterreinen

Naast de prioriteiten waar het IVP zich de komende jaren op richt, versterken wij de samenwerking en leggen wij verbanden met andere beleidsdomeinen zoals bijvoorbeeld het sociaal domein op het gebied van mensenhandel, jonge aanwas of drugshandel op straat. Er zullen dan ook ter ondersteuning, zoals in het coalitieakkoord is opgenomen, extra jeugdboa's ingezet worden om te kunnen handhaven als jongeren echt over de schreef gaan.

Zoals in het coalitieprogramma staat, is preventie en vroegtijdig inzetten op risicocasuïstiek belangrijk om escalatie te voorkomen. Hiermee vergroten we de veiligheid in Hilversum. Wij zullen continue afstemmen waar het zwaartepunt ligt. Bijvoorbeeld bij personen met onbegrepen cq verward gedrag, die voor veel overlastmeldingen zorgen in onze geregistreerde criminaliteit, ligt de aanpak van deze problematiek bij het sociaal domein. Terwijl bij escalatie de politie wordt gebeld en zullen zij hierop moeten acteren (soms in samenspraak met de burgemeester in het kader van zijn bevoegdheden). Belangrijk is dat we proberen zoveel als mogelijk escalaties te voorkomen door aan de voorkant effectieve hulp in te zetten. Bovendien zullen we er alles aan doen om ook herhaling in de toekomst te voorkomen.

Een ander voorbeeld is de verkeersveiligheid, een belangrijk thema vanuit het coalitieprogramma waarin wordt aangegeven om boa's prioriteit te laten geven aan het bestrijden van asociaal gedrag in het verkeer en bij parkeren. Ook bij dit thema is het van belang aan de voorkant van het probleem te komen. En dit in het passende domein te beleggen. Het zwaartepunt van verkeersveiligheid ligt bij de weginrichting (verkeer) en het gedrag van de weggebruiker (communicatie). Handhaving heeft weliswaar een (kortdurend) effect, maar de weggebruiker is vaak een inwoner van deze buurt, die de weg goed kent en daardoor minder goed uitkijkt. Door in te zetten op risicolocaties en communicatie kunnen ongelukken verminderen. De afgelopen jaren is door de gemeente actief ingezet op het verbeteren van de verkeersveiligheid van de stad. Dat doen we door te luisteren naar klachten van bewoners en waar mogelijk de verkeerssituatie op straat te verbeteren. Denk aan het aanbrengen van betere belijning, het instellen van parkeerverbod zones of aanbrengen van 30 km markeringen op de weg. Daarnaast voert de gemeente dagelijks kleine aanpassingen door. Zoals het beter afstellen van verkeerslichten, zodat inwoners genoeg tijd hebben om een gevaarlijke weg over te steken. Of het plaatsen van paaltjes bij een op- en afrit om hinderlijk parkeergedrag om tegen te gaan. Dit wordt gedaan onder leiding van de Vliegende Brigade, een team van drie mensen dat vele vragen en opmerkingen over verkeersveiligheid behandelt. Zij krijgen deze binnen via Hilversum.nl/MOR.

Verkeersveiligheid gaat niet alleen over maatregelen, maar ook over gedrag. Daarom wordt met regelmaat een verkeerscampagne tegen asociaal rijgedrag uitgevoerd onder de slogan 'Rustig aan, we wonen hier allemaal'. De gemeente Hilversum en de politie Gooi en Vechtstreek willen met deze communicatiecampagne automobilisten en andere weggebruikers bewust maken van wat 'normaal

²⁷ Zie de bijlage voor een korte toelichting op de methodiek 'Rijker verantwoorden'.

²⁸ Zie voor onderbouwing p 10: punt 3: Veiligheid is meer dan alleen (geregistreerde) criminaliteitscijfers

rijgedrag' is. Daarnaast zitten verkeerscontroles in het reguliere takenpakket van de politie, deze worden dan ook uitgevoerd. Echter, we willen ervoor zorgen dat het hen zo min mogelijk extra tijd en werk kost

Zodat de beschikbare capaciteit van de politie binnen de bestaande diensten waar naast de reguliere taken in gezet wordt op de prioriteiten van het IVP. Naast deze capaciteit is er vanuit de politie flexibele ruimte die ingezet wordt binnen het IVP voor bijvoorbeeld cyberaanpak.

Met de inzet van het IVP als sturingsinstrument op de (politie) capaciteit en het hiermee dus expliciet prioriteren van de veiligheidsthema's in dit IVP om de capaciteit te richten, is de link naar andere beleidsterreinen om vroegtijdig te signaleren extra belangrijk. In overleg met de andere beleidsterreinen (sociaal domein, fysiek domein) worden op ambtelijk niveau de dwarsverbanden en de overlap in kaart gebracht en opgepakt en (indien nodig) bestuurlijk geagendeerd. Op dat niveau wordt besloten waar het zwaartepunt ligt. En maakt het tevens inzichtelijk waar we de komende vier jaar niet/minder op zullen acteren.

Bijlage 1: De 8 stappen in het proces naar het IVP 2023-2026

Stap 1: Evaluatie IVP Samen aan de slag 2018-2021

Het Integraal Veiligheidsplan 2018-2022 (IVP) is 12 december 2018 vastgesteld door de gemeenteraad van Hilversum. De hoofddoelstellingen waren in de kern: het verhogen van het veiligheidsgevoel en het verminderen van de overlast. De veiligheidspartners politie, OM en gemeente richtten zich afgelopen periode op zes prioriteiten: Ondermijning, Jeugd en veiligheid, Drugsoverlast, Personen met verward gedrag, verkeersveiligheid en digitale veiligheid (toegevoegd in 2021). De uitkomsten van deze evaluatie boden een bijdrage aan het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026²⁹.

In de afgelopen periode zagen we diverse ontwikkelingen, die zowel positief als negatief van invloed zijn geweest op de (cijfermatige) resultaten van het IVP. De belangrijkste staan hieronder:

1. Corona
2. Schaarste politiecapaciteit
3. Criminaliteit verandert
4. Sterke maatschappelijke dynamiek
5. Oproep misstanden melden

Op hoofdlijnen worden conclusies getrokken over het verhogen van het veiligheidsgevoel en het verminderen van de overlast³⁰:

Conclusie 1: Hilversum is veiliger in 2021 dan in 2017

Conclusie 2: Hilversummers voelen zich iets veiliger in 2021 dan in 2017

Conclusie 3: Het aantal overlastmeldingen is sterk gestegen

Op basis van de hoofdlijnen uit de evaluatie en de conclusies zijn aanbevelingen gedaan³¹.

- ✓ *Maak onzichtbare criminaliteit zichtbaar*
- ✓ *Zet in op vroegsignalering om escalatie te voorkomen*

Stap 2: Inventarisatie veiligheidstrends Midden Nederland 2022³²

- Crimechange: verschuiving van de traditionele criminaliteit naar de onzichtbare criminaliteit
- Toename afhankelijkheid en risico's digitalisering: gebrek aan meegroeierende beveiliging en platleggen van de gedigitaliseerde samenleving kan enorme (economische) impact hebben.
- Jeugd kwetsbaar in gewelddadige drugscriminaliteit: Midden-Nederland is de kraamkamer van jonge aanwas voor drugscriminaliteit en deze vorm van criminaliteit verhardt en drukt op de rechtsstaat (ondermijning)
- Mensen met meervoudige problematiek (zorg, inkomen, veiligheid) worden niet effectief bereikt. Dit maakt het moeilijker om passende hulp te bieden en leidt tot relatief meer overlast.
- Maatschappelijk ongenoegen in de vorm van demonstraties en rellen nemen toe, anti-overheidsentimenten geven blijk van dalend publiek vertrouwen in de overheid die zich niet alleen uiten in de fysieke wereld, maar ook online.
- Terrorisme blijft grote dreiging, extremisme neemt toe
- Mensenhandel: groot maatschappelijk probleem waar nog weinig zicht op is.
- Milieucriminaliteit door dumping van giftige stoffen en klimaat verandert in snel tempo met extreme weersomstandigheden tot gevolg.
- Verloop coronapandemie en –varianten in de toekomst is nog onduidelijk

²⁹ Om de aanbevelingen van de evaluatie van het huidige IVP mee te kunnen nemen in het nieuwe IVP 2023-2026 is het IVP in 2022 geëvalueerd, gebruikmakend van de cijfers van 2021 (politiecijfers en monitoren), input van onze (veiligheids)partners en inwoners.

³⁰ Evaluatie IVP Samen aan de slag 2018-2021

³¹ Evaluatie IVP Samen aan de slag 2018-2021

³² Inventarisatie Veiligheidstrends Midden Nederland, Bureau RVS 2022

- Overheid en samenleving: waarin de burger “het zelf wel doet” soms met grote resultaten en dit vergt een andere manier van participatie. Ook hier is de link met het afnemen van vertrouwen in de overheid
- Veranderende bevolkingssamenstelling door bevolkingsgroei, immigratie, dubbele vergrijzing en kleinere beroepsbevolking
- Schaarste publieke ruimte door inbreiding en binnenstedelijke verdichting, schaarste door oorlog en schaarste op de woningmarkt

Stap 3: Objectieve en subjectieve veiligheid Gooi en Vechtstreek³³

De criminaliteitsontwikkeling pakt wat minder gunstig uit voor Gooi en Vechtstreek in vergelijking met Midden-Nederland. Midden-Nederland geeft een forse criminaliteitsdaling weer van -10%, waar Gooi en Vechtstreek met een daling van -7% minder gunstig is. We zien een duidelijke invloed van de coronajaren 2020 en 2021 terug in de criminaliteitscijfers. Door de maatregelen (lockdowns), was zeker in de eerste golven een sterke criminaliteitsdaling zichtbaar: woninginbraken, autokraken, vernielingen, etc. een stijging was te zien bij vormen van digitale

	Rapportcijfer veiligheid in de buurt
Blaricum*	7,9
Gooise Meren*	7,7
Hilversum*	7,5
Huizen**	8,0
Laren*	7,8
Wijdmeren*	7,7

criminaliteit als cybercrime en fraude. Ook jongerenoverlast steeg in 2020. In 2019 was er voor Gooi en Vechtstreek sprake van een criminaliteitsstijging ten opzichte van 2018 die groter was dan in Midden-Nederland.

Inwoners van Gooi en Vechtstreek scoren doorgaans wat gunstiger bij ervaren veiligheidsaspecten dan gemiddeld in Midden-Nederland.

Stap 4: Input interne en externe (maatschappelijke) partners

Partners gaven op 5 juli 2022 in een gezamenlijke bijeenkomst aan dat zij de thema's binnen het coalitieakkoord “Hilversum koesteren 2022-2026” te herkennen. Zij hebben extra aandacht gevraagd voor:

- Jongeren, buurten/ buurtgericht werken en polarisatie
- Betrekken van bewoners bij de aanpak van onveiligheid
- Verhelderen meldproces
- Datagedreven of informatiegestuurd werken

Stap 5: Inzichten opgehaald bij inwoners

De objectieve politiecijfers (incl. cijfers per wijk) en subjectieve cijfers vanuit de veiligheidsmonitor of de Hilversum Monitor gebruikt om de verschillen helder te maken tussen de geregistreeerde criminaliteit en de ervaren onveiligheid per wijk. De resultaten hiervan zijn getoetst³⁴ in 5 vragen bij 5 wijkbewoners in de wijken die naar voren komen uit de veiligheidsanalyse voor het nieuwe IVP. Zij gaven aan waar zij aandacht voor wilden, anders dan de cijfers of de monitoren lieten zien:

- Er zijn locaties waar mensen zich onveilig voelen
- Jongeren die overlast verzorgen, maar ook een plek nodig hebben wordt vaker genoemd
- Drugsgebruik en drugshandel in de buurt (Meent, Oost, Zuidwest)
- Babeltrucs is vaker genoemd

Stap 6: BVS voor raadsleden

³³ Districtelijk veiligheidsbeeld Gooi en Vechtstreek juni 2022, Bureau RVS

³⁴ Juni en juli 2022

Op 14 sept 2022 is de beeldvormende sessie geweest op het politiebureau Bonairelaan met 15 raadsleden. Alle partijen waren vertegenwoordigd. Zij zijn meegenomen in het proces van het IVP, veiligheidstrends en de input die veiligheidspartners en de samenleving hebben gegeven. Het IVP beschouwen we als sturingsinstrument voor de politiecapaciteit, zodat samen gekozen kan worden voor de prioriteiten en de werkzaamheden die de politie niet meer doet. Ook de basisteamchef van de politie gaf inzicht in de werking en capaciteit van basisteam Gooi Zuid. Met deze inzichten zijn de belangrijkste thema's opgehaald voor het toekomstig IVP 2023-2026. Thema's waar aandacht voor werd gevraagd:

- Mensen met onbegrepen gedrag
- Ondernijning
- Demonstraties, polarisatie en radicalisering
- Huiselijk geweld
- Drank- en drugsgebruik onder jongeren
- Digitale onveiligheid
- Identiteitsfraude
- Vroegsignalering en verbinding met partners in de wijk
- Zorg en veiligheid

De onderwerpen die benoemd werden, varieerden van breed tot heel smal en gelegen op het veiligheidsvlak en buiten de verantwoordelijkheid op de portefeuille veiligheid. De burgemeester gaf aan dat de prioriteiten van het IVP vooral gelegen zullen zijn binnen de veiligheidsportefeuille. Flankerende beleidsterreinen zullen worden bevraagd op hun bijdrage op vroegsignalering of zorg of aanpassingen in de openbare ruimte.

Stap 7: Visie op veiligheid 2023-2026

Omdat criminaliteit zich niet aan gemeentegrenzen houdt, is het een noodzaak om krachten te bundelen om het waterbedeffect tussen de Gooise gemeenten te voorkomen (optrekken als één overheid). In gezamenlijkheid komen we tot prioritering en keuzes, opdat we de schaarse politiecapaciteit effectief en efficiënt kunnen inzetten. We maken (onzichtbare) criminaliteit zichtbaar door in te zetten op het vergroten van de aangifte- en meldingsbereidheid onder inwoners (maatschappelijke weerbaarheid) en de integrale opvolging daarvan.

Stap 8: Prioriteiten per gemeente

	Huizen	Blaricum	Laren	Gooise Meren	Wijdemeren	Hilversum
Ondernijning	X	X	X	X	X	X
Digitale veiligheid	X	X	X	X	X	X
Zorg en veiligheid	X	X	X	X		
Maatschappelijke (on)rust					X	X
Drugshandel op straat						X
Focuspunt: jongeren en jonge aanwas						
Focuspunt: aangifte- en meldingsbereidheid						

- Districtelijke prioriteiten zijn: georganiseerde ondernijnende criminaliteit en digitale veiligheid
- Basisteamprioriteit Gooi Noord: Zorg en Veiligheid
- Basisteamprioriteit Gooi Zuid: Maatschappelijke (on)rust
- Lokale prioriteit Hilversum: Drugshandel op straat
- Focuspunten zijn: jongeren en jonge aanwas en aangifte- en meldingsbereidheid. Deze komen terug per prioriteit.

Bijlage 2: Rijker verantwoord

Voor de uitgebreide toelichting op de methodiek Rijker verantwoord, verwijzen we naar de website:

<https://rijkerverantwoorden.nl/waarom-rijkerverantwoorden/>

In deze bijlage is de essentie van Rijker verantwoord, zoals ook op bijgaande link terug te vinden is, kort en bondig weergegeven.

Wat is Rijker Verantwoord?

Rijker Verantwoord is het antwoord op actuele verantwoordingsvraagstukken in deze netwerksamenleving. We zien maatschappelijke vragen zoals het bieden van hoogwaardige en betaalbare zorg, goed en aansluitend onderwijs, huisvesting voor iedere doelgroep of de aanpak van ondermijning. Bij het werken aan deze vragen zijn doelen meervoudig en er zijn vaak ook meerdere organisaties betrokken. De sturings- en verantwoordingsvraag is ingewikkeld. De doelstellingen kan je niet simpelweg met één of enkele indicatoren benoemen.

Rijker verantwoord betekent het zoeken naar rijkere manieren om die doelen concreet te benoemen en rijke manieren om zichtbaar te maken dat ze zijn behaald of dichterbij zijn gekomen.

Zulke verantwoording is:

- rijker van inhoud
- rijker van vorm
- rijker in de relatie

Welke effecten willen we daarmee bereiken?

Mobiliseren, realiseren, leren en legitimeren

Vanuit actieonderzoek bij de aanpak van ondermijning op Rotterdam Zuid ontdekten we dat Rijker Verantwoord vooral wordt gewild omdat men een beweging in gang wil zetten. Men wil laten zien waarmee men bezig is, om mensen te mobiliseren om mee te doen en om te leren van de aanpak en natuurlijk ook om te laten zien dat men doelen realiseert. Maar dat laatste staat niet voorop. Mobiliseren, leren en realiseren zijn alle drie even belangrijke en legitieme uitkomsten van het werk. We zien in dit onderzoek projecten waarbij men vooral aan het ontdekken is: er wordt vooral geleerd over de omvang en werkwijze van ondermijnende activiteiten. Dat leerproces is keihard nodig om straks effecten te kunnen sorteren in de aanpak. Rijker Verantwoord ondersteunt het leren en mobiliseren net zo goed als het uiteindelijk realiseren van de operationele doelen van de aanpak.